

בש"פ 611/23 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 611/23

לפני: כבוד השופט י' כשר

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי
בירושלים (כב' השופט א' גורדון), מיום 18.1.2023,
בעמ"ת 44228-01-23

בשם המבקש: עו"ד משה זכות

החלטה

לפניי בקשה למתן רשות לערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט א' גורדון), מיום 18.1.2023, בעמ"ת 44228-01-23, שבגדרה נדחה ערר על החלטת בית משפט השלום בירושלים (השופט ח' פס), מיום 16.1.2023, במ"ת 5661-12-22. עניין של ההחלטות בהמתנה לקבלת תסקיר מעצר בעניינו של המבקש קודם להכרעה בבקשה לעצרו עד תום ההליכים נגדו, וזאת למרות עיכוב משמעותי הצפוי במועד הגשת התסקיר, בעוד המבקש שווה במעצר מאחורי סורג ובריח.

1. ביום 4.12.2023 הוגש נגד המבקש כתב אישום המייחס לו תשעה אישומים בעבירות של אלימות במשפחה, אשר אירעו, לפי המתואר, בשנים 2019-2022, וכללו פגיעות שונות בבת זוגו של המבקש ובבנם הפעוט (בן 3 שנים). כתב האישום מייחס לנאשם עבירות שונות ורבות לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), ובהן: כליאת שווא לפי סעיף 377 רישא לחוק; תקיפה סתם של בת זוג לפי סעיף 382(ב) לחוק; אימים לפי סעיף 192 לחוק; תקיפה הגורמת חבלה של ממש של בת זוג לפי סעיף 382(ג) לחוק; ותקיפת חסר ישע וגרימת חבלה על ידי אחראי לפי סעיף 368(א) סיפא לחוק.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה למעצרו של המבקש עד תום ההליכים נגדו. בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה לביצוע העבירות המיוחסות למבקש. כמו כן, נטען כי מתקיימת בעניינו של המבקש עילת מעצר סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(5) לחוק סדרהדיןפלילי (סמכויותאכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), וכן מתקיימת עילת מעצר הנובעת מחשש כי ישפיע על המתלוננת, וזאת לפי סעיף 21(א)(1)(א) לחוק המעצרים.

3. ביום 11.12.2022 התקיים דיון בפני בית משפט השלום (השופטת ע' גרינבאום-שמעון) בעניין הבקשה למעצר המבקש עד תום ההליכים נגדו. בו ביום ניתנה החלטה במסגרתה קבע בית המשפט כי קיימת תשתית ראיתית לכאורית מבוססת להוכחת המיוחס למבקש בכתב האישום. עוד נקבע כי קיימת עילת מעצר נגד המבקש, בשל המסוכנות הנשקפת ממנו, הנלמדת הן מאופי העבירות המיוחסות לו (עבירות אלימות במשפחה המקימות נגדו חזקת מסוכנות סטטוטורית), והן מריבוי עבירות אלה.

לענין בחינת האפשרות לשחרר את המבקש לחלופת מעצר, ולנוכח נסיבות המקרה, קבע בית המשפט כי: "...סבורני כי לא ניתן להכריע בבקשה טרם קבלת תסקיר שירות המבחן אשר ישפוך אור על המשיב, מסוכנותו, עמדת המתלוננת (אשר עודנה שווה במקלט לנשים מוכות) ובחינת אפשרות לאיון המסוכנות בדרך של חלופה". לפיכך, הורה בית המשפט כי יוגש תסקיר מטעם שירות המבחן בעניינו של המבקש תוך 30 יום.

4. ביום 10.1.2023 הגיש שירות המבחן "בקשת דחייה מראש", במסגרתה נמסר כי עקב עומס המוטל על שירות המבחן, הנובע ממחסור משמעותי בכוח אדם, מבוקש ליתן ארכה להגשת התסקיר בעניינו של המבקש לתקופה של כחודשיים - עד ליום 16.3.2023.

5. ביום 16.1.2023 התקיים דיון בפני בית משפט השלום (השופט ח' פס), במסגרתו טען בא-כוח המבקש כי יש לבחון את חלופות המעצר המוצעות בעניינו ללא תסקיר שירות המבחן, זאת בשל גילו הצעיר של המבקש (יליד שנת 1999), היעדר עבר פלילי, ולנוכח פרק הזמן הממושך הצפוי עד למועד קבלת התסקיר. חרף טענות המבקש, הורה בית משפט השלום על דחיית מועד הגשת התסקיר, אולם זאת רק עד ליום 2.3.2023 (שבועיים לפני המועד המבוקש על ידי שירות המבחן). בהחלטתו, קבע בית המשפט כי בשל הישנות העבירות שביצען מיוחס למבקש, התקופה הארוכה במסגרתן בוצעו העבירות לפי הנטען, וכן המורכבות הנטועה בעבירות אלימות במשפחה, יש להמתין לקבלת תסקיר בעניינו של המבקש טרם בחינת אפשרות שחרורו לחלופת מעצר.

המבקש לא השלים עם ההחלטה הנ"ל והגיש ערר לבית המשפט המחוזי.

6. ביום 18.1.2023 דחה בית המשפט המחוזי (השופט א' גורדון) את עררו של המבקש, משקבע כי עניינו אינו נמנה על המקרים החריגים המצדיקים להידרש ל-"ערר ביניים" (שכן טרם התקבלה החלטה סופית בבקשה למעצר עד תום ההליכים). בית המשפט סבר כי לא נפלה טעות בולטת בהחלטת בית משפט השלום להמתין לתסקיר שירות המבחן, בהתחשב במורכבות המקרה הנובעת, בין היתר, מהאפשרות כי הסיכון המשתקף מהמבקש אינו מתמצה באקטים המתוארים בכתב האישום, וכן מן הצורך לקבל את עמדת המתלוננת ביחס לאפשרות שחרורו של המבקש לחלופת מעצר.

מכאן הערר שלפניי.

בקשת רשות הערר

7. טענתו המרכזית של המבקש הינה כי הותרת עצור, שהינו צעיר ונעדר עבר פלילי, במעצר ביניים מאחורי סורג ובריח, במשך תקופה ארוכה, אך בשל הצורך להמתין לקבלת תסקיר מעצר עקב עומס המוטל על שירות המבחן, פוגעת בזכותו לחירות באופן שאינו סביר ואינו מידתי.

המבקש מפרט בבקשתו אודות מקרים, אשר דומים לטענתו לעניינו, ובהם ניתן גזר דין של מאסר בפועל לתקופה של עד 4 חודשים, ולעיתים אף גזר דין של מאסר על תנאי או מאסר בדרך של עבודות שירות בלבד. משכך, טוען המבקש כי הותרתו במעצר ביניים מאחורי סורג ובריח עד למועד קבלת התסקיר עשויה לפגוע בו יתר על המידה, ומשכך עניינו מצדיק את התערבות בית משפט זה במסגרת ערר ב-"גלגול שלישי".

דיון והכרעה

8. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה, כמו גם בהחלטותיהן של הערכאות הקודמות, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

9. הבקשה שלפניי הינה בקשת רשות לערור ב-"גלגול שלישי", המכוונת כנגד "ערר ביניים", אשרהוגשבתרם התקבלה החלטה בעניין מעצרו של המבקש עד תום ההליכים נגדו. ככזו, חלות על הבקשה אמות מידה "כפולות". אסביר.

כידוע, על בקשות מתן רשות ערר ב-"גלגול שלישי" חלות אמות מידה מצמצמות, כך שהן תתקבלנהאך במקרים חריגים המעוררים שאלה משפטית עקרונית, או כאשר מתקיימות נסיבות ייחודיות המצדיקות זאת (ראו, מיני רבים: בש"פ 5781/21 אלנעמי נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (14.9.2021)).

בפני המבקש עומדת משוכה גבוהה נוספת בהיות בקשתו מתייחסת ל-"מעצר ביניים", לגביו נקבע כי בית משפט זה יטה שלא להידרש לערר מסוג זה אלא בהתקיימן של נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת(כגון טעות ברורה שנפלה בהחלטה הנוגעת לקיומן של ראיות לכאורה או לקיומה של עילת מעצר, או במקרה שבו מדובר במעצר שאינו חוקי מסיבה אחרת) (בש"פ 8528/22 סיני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (16.12.2022)).

אשר על כן, נקבע בפסיקה כי על בקשות רשות ערר על החלטות ביניים, כבענייננו, יחולו אמות המידה המצמצמות במיוחד (ראו: בש"פ 8889/22 מהדי נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (26.12.2022); בש"פ 547/19 אבו אסענ' מדינת ישראל, פסקה 8 (24.1.2019)).

10. בנסיבות העניין, לא התרשמתי כיעניינו של המבקש עומד באמות מידה אלה. סבורני כי הבקשה נטועה היטב בעניינו הפרטני של המבקש ובמאפייניו, וכי היא אינה מעוררת שאלה עקרונית שטרם נידונה והוכרעה על ידי בית משפט זה. כמו כן, לא מצאתי כי מתקיימות בעניינו הפרטני של המבקש נסיבות ייחודיות דיין אשר מצדיקות התערבות. ואפרט.

11. בהחלטתו, בחן בית משפט השלום את עניינו של המבקש על רקע מכלול נסיבותיו, ובהן, כאמור, העובדה כי מדובר בעבירות אלימות במשפחה (וחזקת המסוכנות הנגזרת מכך), הישנות העבירות והתקופה הארוכה במסגרתה בוצעו לכאורה, החשיבות בקבלת עמדתה של המתלוננת טרם בחינת אפשרות של חלופת מעצר. מנגד, עמד בית המשפט על גילו הצעיר של המבקש, העובדה כי הוא נעדר עבר פלילי, והמועד המאוחר בו צפוי להתקבל התסקיר בעניינו. בית המשפט המחוזי שב ובחן את השיקולים האמורים, והגיע לכלל מסקנה כי לא נפלה טעות בהחלטת בית משפט השלום להמתין לתסקיר כאמור.

לאחר עיון בהחלטות אלה, לא מצאתי בהן פגם המצדיק התערבות. ההחלטה אודות הצורך בקבלת תסקיר מעצר בעניינו של נאשם, טרם החלטה בבקשה למעצרו עד תום ההליכים נגדו, שמורה לשיקול דעת הערכאה הדיונית (ראו: בש"פ 323/23 ישראלי נ' מדינת ישראל (18.1.2023)). משבית משפט השלום שקל את מכלול השיקולים האמורים, ובהם גם את המועד המאוחר בו צפוי להתקבל התסקיר בעניינו של המבקש, ומצא, לאחר איזון ביניהם, כי לתסקיר חשיבות רבה בנסיבות העניין, המצדיקה את ההמתנה הכרוכה בכך, לא מצאתי מקום להתערב בכך – לא ככלל, ועל אחת כמה וכמה לא במסגרת ערר ב-"גלגול שלישי".

12. אכן, המצב בו עומס המוטל על שירות המבחן גורר תקופת המתנה ארוכה, לעיתים של מספר חודשים, עד לקבלת החלטה בבקשה למעצר עד תום ההליכים, במהלכם מצוי הנאשם במעצר מאחורי סורג ובריא, אינו מצב אופטימאלי (בלשון המעטה). בתי המשפט ערים למצב מורכב ובעייתי זה. בית משפט זה עמד על כך לא אחת (ראו, מיני רבים: בש"פ 8528/22 סיני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (19.12.2022); בש"פ 7892/22 סולטנה נ' מדינת ישראל, פסקאות 2-4 (28.11.2022)), וכך עשו, בעניינו של המבקש, גם בית משפט השלום (ראו שורות 1-3 בעמוד השני להחלטת בית משפט השלום) וגם בית המשפט המחוזי (ראו פסקה 5 להחלטת בית המשפט המחוזי). ואולם, אין במצב נתון זה כדי להביא להימנעות מהסתייעות בתסקיר בנסיבות בהן נמצא כי הדבר נדרש. בענייננו, לאחר הבאת שיקול זה בחשבון בין מכלול השיקולים הרלבנטיים, קבעה הערכאה הדיונית כי הדבר אכן נדרש לשם קבלת החלטה בעניין אפשרות שחרור המבקש לחלופת מעצר. קביעה זו אומצה על ידי ערכאת הערעור. על כן, וכאמור לעיל, לא מצאתי כל מקום להתערב בקביעה זו, בוודאי שלא במסגרת בקשה ב-"סיבוב שלישי".

13. לפני סיום, יוער כי ההנחה המובלעת בטיעונו של המבקש לפיה גם לו יורשע בביצוע העבירות המיוחסות לו בכתב האישום, הוא צפוי לעונש קל או קרוב לתקופת המעצר שהוא צפוי לרצות, עד לקבלת תסקיר המעצר, ספק עד כמה הינה מבוססת. עניין זה עתיד כמובן להידון ולהיות מוכרע, אם בכלל, ככל שיורשע המבקש בעבירות המיוחסות לו.

14. סוף דבר, הבקשה למתן רשות לערור נדחית.

ניתנה היום, ה' בשבט התשפ"ג (27.1.2023).

ש ו פ ט
